

Бекитемин
Т.Сатылганов атындагы
№69 окуу-тарбия
комплекс-гимназиясынын
директору

С.Т.Атаева

САБАКТЫ НАЧАР ӨЗДӨШТҮРГӨН ОКУУЧУЛАР МЕНЕН ИШТӨӨ ЖОБОСУ

1. Жалпы жобо

Бул Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндөгү” Мыйзамына, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 22-июлундагы №393 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн стандартынын негизинде жетишпеген окуучулар менен иштөө жобосу иштелип чыккан.

Окуучулардын сабактан жетишпегендиктин үч негизги себеби бар:

1. физиологиялык проблемалар (тез-тез ооруп калуу, ден соолуктун жалпы алсыздыгы, жугуштуу оорулар, нерв системасынын оорулары, кыймыл-аракет функцияларынын бузулушу);
2. психологиялык абалы (эс тутумдун, көңүл буруунун, ой- жүгүртүүнүн өнүгүшүнүн өзгөчөлүктөрү, түшүнүктүн жай болушу, сүйлөөнүн өнүгүүсүнүн жетишсиздиги, таанып- билүү кызыкчылыктарынын калыптанбагандыгы, тардыгы);
3. социалдык (жашоо шарттарынын жоктугу, ата-эненин татыксыз жүрүм-туруму, үй режиминин жоктугу, баланын кароосуз калышы).

Начар окуучу- чейрек ичинде (же андан узак мөөнөттө) предмет (предметтер) боюнча даярдыктын төмөн деңгээлин жана сапатын көрсөткөн, чейрек ичинде предмет (бир нече предметтер) боюнча үчтөн ашык канааттандырылгы эмес учурдагы баага ээ болгон, аларды чейректин аягында жойгон жана жылдын аягында баалоодон ийгиликтүү өткөн окуучу.

Жетишпегендик-чейрек ичинде (же андан узак мөөнөттө) предмет (предметтер) боюнча даярдыктын төмөн деңгээлин жана сапатын көрсөткөн, чейрек ичинде предмет (бир нече предметтер) боюнча бештен ашык канааттандырылгы эмес учурдагы баага ээ болгон жана орто аттестациянын жүрүшүндө бир же андан көп канааттандырылгы эмес баа алган окуучу.

2. Максаты:

- 2.1 Жетишпеген окуучулардын сабакка окуусун камсыз кылуу.
- 2.2. Айрым окуучулардын жана жалпы эле мектеп окуучуларынын билим деңгээлин жана окуу сапатын жогорулатуу.

3. Милдеттери

- 3.1. Окуучулардын окуу ишине карата жоопкерчиликтүү мамилесин калыптандыруу.
- 3.2. Балдарды окутуу үчүн ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн) жоопкерчилигин жогорулатуу.
- 3.3 Начар окуган окуучулар менен иштөөнүн комплекстүү системасын түзүү

4. Негизги багыттары жана ишмердүүлүгү

Начар окуган окуучулардын негизги окуу иш-аракеттери сабактын түрүнө, мазмунуна жана баскычына жараша методдор, ыкмалар, каражаттар жана формалар аркылуу алардын мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен уюштурулат. Начар окуган окуучулардын ар кандай типтеги жекече окутуу-коррекциялоо программаларын иштеп чыгуу жана ишке ашыруу боюнча мугалим менен окуучунун биргелешкен иши төмөнкү этаптарды камтыйт:

1. Мугалим тарабынан типологиялык топторду (күчтүү, орто, начар) бөлүп көрсөтүү жана начар окуган окуучулардын типтерин (интеллектуалдык жөндөмдөрү начар калыптанган же окууга туура эмес мамилеси бар) аныктоо максатында окуучулардын жекече жетишкендиктерин жана начар билиминин себептерин диагностикалоо;
2. Мугалим тарабынан пландалып жаткан ишинин түрү, татаалдыгы, мүнөзү боюнча ар түрдүү тапшырмаларды иштеп чыгуу; чыгармачылык тапшырмаларды тандоодо окуучунун өзүн өзү аныктоо, окуу материалын өздөштүрүүдөгү кыйынчылыкты деңгээлин аныктоо;
3. Мугалим тарабынан окуучулардын ар кандай типтери менен иштөөнү пландаштыруу жана алардын жеке жетишкендиктерин эсепке алуу; мектеп окуучулары тарабынан окутуу программаларын ишке ашыруу, өз ишин чагылдыруу.

4. Начар окуган окуучулар жана алардын ата-энелери менен предметтик мугалимдин иш программасы:

- 5.1. Окуучулардын билим деңгээлин аныктоо максатында жыл башында диагностика жүргүзүү.
- 5.2. Изилдөөнүн ар кандай түрлөрүн (оозеки, жазуу жүзүндө, жеке ж.б.) сабактын жыйынтыгынын объективдүүлүгү үчүн колдонуу.
- 5.3. Дайыма жана системалуу түрдө сурамжылоо жүргүзүү, өз убагында баа берүү, чейректин аягында окуучунун оңдоого мүмкүнчүлүгү жок болгондо баалардын топтолушуна жол бербөө (сабакта суралгандардын саны класста окуучулардын 1/4 бөлүгүнөн кем болбошу керек). Сурамжылоо окуучулар жок дегенде 1 жолу ар бир 2-3 сабактарды жүзөгө ашырылат.
- 5.4. Окуучулардын окууга болгон мотивациясын жогорулатуу үчүн кемчиликтерди жана ийгиликтерди жоюу максатында окуучулардын баасына комментарий берүү керек.

5.5. Мугалим текшерүү жана диагностикалык иштердин жүрүшүндө аныкталган окуучулардын билиминдеги кемчиликтерди жоюп, андан кийин каталарды иштеп чыгып, билимди кайталап көзөмөлдөшү керек.

5.6. Предметтик мугалим начар окуган окуучу теманы өздөштүрүүгө тийиш болгон убакытты аныкташы керек, кыйынчылык болгон учурда ага окуучунун жөндөмүн эске алуу менен консультация жана тапшырма бериши керек.

5.7. Эгерде канааттандыраарлык эмес баалардын топтолушу (үч же андан көп "2") жана үй жумуштарын системалуу аткарбагандыгы байкалса, предмет боюнча мугалим класс жетекчисине жана окуучунун ата-энесине (мыйзамдуу өкүлдөрүнө) түздөн-түз билдирүүгө милдеттүү.

5.8. Мугалим класстагы жаман жүрүм-туруму үчүн окуучунун баасын төмөндөтпөшү керек, мындай учурда ал башка таасир этүү ыкмаларын колдонушу керек.

5.9. Предметтик мугалим төмөнкү документтерди жүргүзөт: начар окугандар менен окуу жылына жекече иштөө графигин түзүү;

билимдеги кемчиликтерди жоюу боюнча тапшырмалар;
кошумча сабактар үчүн жеке дептерлер;

5.10. Жогорудагы пункттарды аткарууда айрым окуучулардын жетишпестигин жоюунун жүрүшүндө оң натыйжа болбогон учурда, мугалим мектеп администрациясына аткарылган иштер жөнүндө кызматтык баяндайт.

6. Класс жетекчинин ишинин программасы:

6.1. Класс жетекчиси жекече аңгемелешүү аркылуу окуучунун жетишпегендигинин себептерин аныктоого милдеттүү, зарыл болгон учурда психологго, социалдык педагогго кайрылуу менен (иш методдору: окугандарды, ата-энелерди анкеталоо, аңгемелешүү) мүмкүн болгон себептерге төмөнкүлөр кирет:

- сабактарды калтыруу (себептүү жана себепсиз);
- үй тапшырманы жетиштүү деңгээлде даярдабагандыгы;
- жөндөмдүүлүгүнүн төмөндүгү;
- окугусу келбегендиги;
- сабак учурунда да даярдыгынын жоктугу;
- сабакта баа коюунун объективдүүлүгү сакталбагандыгы;
- үй тапшырманын көлөмүнүн чондугу;
- материалдын татаалдыгынын жогорку деңгээли;
- башка себептер.

6.2. Эгерде начар окуу сабакты калтыруунун кесепети болсо, класс жетекчиси сабакты калтыруунун себептерин табышы керек (себептүү, себепсиз). Себептүү сабакты калтыруу:

а) 3 күндөн ашпаган мөөнөткө дарыгердин маалымкаты же ата-энесинин каты менен ырасталган оору;

б) маалымкат, чакыруу, бул иш-чараны өткөрүп жаткан мекеменин буйругу менен ырасталган иш-чаралар;

в) предметтик мугалимдин же класс жетекчисинин эскертүүсү менен өзүн жаман сезген учурда окуучуну сабактан бошотуу;

г) үй-бүлөлүк жагдай боюнча (ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) арызы боюнча окуучунун катышпагандыгынын жүйөлүү себебин ырастаган тиешелүү документтерсиз сабакты же сабактарды калтырбоо жүйөөлүү эмес себептер болуп эсептелет;

класс жетекчиси ата-энеге (мыйзамдуу өкүлдөргө) окуучунун катышпагандыгы (эгерде учур жалгыз болсо), ата-энелер менен аңгемелешүү (эгерде өткөрүүлөр бир нече жолу

болсо), чакан педагогикалык кенешке чыгаруу (эгерде сабакка келбей калуулар системалуу болсо).

6.3. Үй тапшырмасынын так, туура аткарылгандыгы же сабакта иштин жетишсиздиги аныкталган учурда класс жетекчиси окуучунун ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) менен алдын алуу иштерин жүргүзүүгө милдеттүү, ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) өз милдеттеринен баш тарткан учурда психологдон же социалдык педагогдон жардам сурап кайрылат.

6.4. Үй тапшырмасынын көлөмү ашып кеткен учурда класс жетекчиси предметтик мугалим менен маселени талкуулоого же үй тапшырмасынын көлөмүнүн СанПин ченемдерине ылайык келишин текшерүү үчүн директордун орун басарына кайрылууга милдеттүү.

6.5. Класс жетекчиси класстын активи тарабынан начар окуган окуучуларга жардам көрсөтө алат. Начар окуган окуучулар менен иштөө боюнча класс жетекчинин отчету(чейрек (жыл) аяктагандан кийин директордун окуу-тарбия иштери боюнча орун басарына берилет). Оң натыйжа болбогон учурда класс жетекчиси мектептин администрациясына аткарылган иштин жыйынтыгы, анын жүрүшү жөнүндө кызматтык кат түрүндө билдирет.

7. Окуучунун иш программасы:

7.1. Окуучу үй тапшырмасын аткарууга, жазуу иштерин текшерүүгө мугалимге өз убагында берүүгө жана мугалимдин талаптарын так аткарууга милдеттүү.

7.2. Студент сабакта жүрүм-турум эрежелерин аткарууга, сабак бою иштөөгө жана көнүгүүлөрдүн жана тапшырмалардын бардык түрлөрүн аткарууга милдеттүү.

7.3 Сабакты калтырган окуучу (себептүү жана себепсиз) окуу материалын өз алдынча окуп-үйрөнүүгө милдеттүү. Эгер кыйынчылык болсо, ал мугалимден кеңеш сурашы мүмкүн.

8. Ата-энелердин иш программасы:

8.1. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) педагогдун, класс жетекчисинин, мектеп администраторунун биринчи талабы боюнча мектепке келүүгө милдеттүү.

8.2. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) окуучулардын үй тапшырмасын аткарышын жана анын мектепке келишин көзөмөлдөөгө милдеттүү.

8.3. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) балага сабактан калган окуу материалын өздөштүрүүдө өз алдынча сабак өтүү же предметтик мугалим менен кеңешүү жолу менен (бала ооруга же башка жүйөлүү себептерге байланыштуу сабакка келбей калган учурда) жардам берүүгө милдеттүү.

8.4. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) класс жетекчисинен, психологдон, социалдык педагогдон, мектеп администрациясынан жардам сурап кайрылууга укуктуу.

9. Мектеп администрациясынын иш программасы:

9.1. Начар окуган окуучулар менен иштөө боюнча окуу процессинин бардык звенолорунун ишин көзөмөлдөйт;

9.2. мектептин администрациясы төмөнкүдөй документтерди жүргүзөт:

- начар окуган окуучулар менен иштөө жөнүндө жобону түзөтөт (зарыл болгон учурда);
 - начар окуган окуучулардын жалпы тизмесин түзөт;
 - начар окуган окуучулар менен жекече сабактарды өткөрүүнүн графигин бекитет;
 - начар окуган предметтик мугалимдердин жеке сабактарына администрациянын катышуу графигин бекитет;
 - жеке сабактарга катышуунун жыйынтыгы боюнча аналитикалык маалымкаттарды түзөт;
- 9.3 мектептин администрациясы начар окуган окуучулар менен педагогикалык жамааттын иши жөнүндө жылдын жыйынтыгы боюнча аналитикалык маалымкатты түзөт.
- 9.4 көрүлгөн чаралар натыйжасыз болгон учурда мектептин администрациясы педагогикалык консилиумдун жана кеңештин ишин уюштурат, ага окуучу жана анын мыйзамдуу өкүлдөрүнө андан ары билим берүү боюнча сунуштарды алуу үчүн чакырылат.